

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

29 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, FORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over risico's bij werken aan schoolinfrastructuur	1
Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aanleren van gestructureerde rekenmethodes bij kinderen	3
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aansluiten van Franstalige faciliteitenscholen bij een centrum voor leerlingenbegeleiding	4
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over studietoelagen	7

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van mevrouw Linda Visser tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over risico's bij werken aan schoolinfrastructuur

De voorzitter: Mevrouw Visser heeft het woord.

Mevrouw Linda Visser: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het bouwen en onderhouden van schoolinfrastructuur is een zware kostenlast voor de inrichtende macht. Daarom wordt er vaak een beroep gedaan op de eigen TSO- of BSO-leerlingen voor lichte verfraaiingswerken, zoals het plaatsen van een raam of het leggen van een leiding.

De keuze tussen beroepskrachten en leerlingen is echter niet vrijblijvend. Grotere werken worden het best uitgevoerd door professionele teams, want zij hebben de nodige ervaring, werktuigen en arbeidsverzekeringen. Toch kan de financiële druk ertoe leiden dat leerlingen worden ingezet voor taken waarvoor professionele teams zijn aangewezen.

Zo lasen we in Het Laatste Nieuws van 19 mei berichten onder de titel en ondertitels 'School laat leerlingen jaren asbest ruimen', 'School ontkent asbestgevaar' en 'Slachtoffers handhaven verhaal'. Getuigen maken gewag van meer dan een halve ton asbestafval in een Limburgse school. Omdat de openbare stortplaats weigerde om het afval te aanvaarden, werd het beetje bij beetje met het huisvuil meegegeven.

Aangezien het onder meer gaat over een school uit het gemeenschapsonderwijs, stelde de heer Van Nieuwenhuysen hierover een schriftelijke vraag. Ik citeer uit zijn vraag een belangrijke passus. 'Tijdens de doorlichting stelde een inspecteur vast dat er leerlingen betrokken waren bij het verwijderen van afbraakmateriaal zonder dat voorafgaandelijk uitdrukkelijk was vastgesteld of het materiaal ook asbestvrij was. De school bleek zich van geen kwaad bewust. De betrokken inspecteur heeft de werken laten stilleggen, totdat daarover enige duidelijkheid was.' Sindsdien is er niets meer gebeurd. De slachtoffers

proberen om verantwoordelijken en overheden te bewegen om een ernstig onderzoek in te stellen.

Op 13 januari 2004 beloofden de afgevaardigd bestuurder en de voorzitter van de RAGO een medische screening te laten uitvoeren. Tot op vandaag is dat nog niet gebeurd. Graag ontvang ik een antwoord op de volgende vragen. Klopt het dat ondanks herhaaldelijke beloften de medische onderzoeken bij leerlingen en personeel van deze gemeenschapsscholen nog niet zijn gebeurd? Wat verklaart dit uitstel? De verschillende RAGO-berichten creëren onduidelijkheid over de 'officiële' houding tegenover dit probleem. Wat is het precieze standpunt van de RAGO? De RAGO beschikte over budgetten om asbestverwijdering door gespecialiseerde firma's te financieren. Vandaag is in de begroting niet meer in dat geld voorzien. Wil dat zeggen dat alle problemen in de scholen zijn opgelost? Het gemeenschapsonderwijs zou 'personen' die zouden zijn blootgesteld aan asbest alsnog medisch laten onderzoeken. Kunt u bevestigen dat het inderdaad over leerlingen, leerkrachten én onderhoudspersoneel gaat?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Het kan dat leerlingen op scholen werken uitvoeren. Dat gebeurt ook vaak. Ik betreur het evenwel als daaraan risico's zijn verbonden. Ik vraag me daarbij af of en in welke mate de preventieadviseur aanwezig is, of daarvan een verslag wordt opgemaakt en of dat ter sprake komt in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk. Vooraleer men naar de inspectie stapt, moeten die problemen toch ter plaatse worden vastgesteld en besproken.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, als mevrouw Van Kerrebroeck dat wil, dan zal ik haar vraag laten onderzoeken en daarover een antwoord bezorgen. In elk geval is de asbestzaak in BuSO De Richter in de diverse krantenartikels buiten alle proporties opgeblazen. Tal van getuigenissen creëerden op zijn minst veel verwarring. Voor de mediatisering van dit gegeven werden door de RAGO en door de scholengroep reeds diverse maatregelen genomen.

In de periode 1995-1999 werd in alle scholen in Vlaanderen een asbestinventaris opgesteld. Dat gebeurde ook in het gemeenschapsonderwijs. Verder werd voor elke instelling een risicoanalyse gemaakt en werden onderrichtingen over de omgang met dit materiaal opgesteld. Op basis van de asbestinventarissen en de risicoanalyses werd het gevaarlijke asbest door erkende asbestverwijderaars uit alle gemeenschapsscholen verwijderd. In De Richter heeft de firma Libreco in 1997 het gevaarlijke asbest verwijderd. In 1998 hebben het bedrijf Envico en in 2002 ook het bedrijf Translab in opdracht van de RAGO en de scholengroep luchtbemonsteringen uitgevoerd. De resultaten van beide onderzoeken waren negatief.

Op basis van de nieuwe elementen – de getuigenissen in de krant – besloot de RAGO evenwel een nieuw onafhankelijk onderzoek te bevelen opdat voor eens en voor altijd duidelijk zou worden wat er zich tussen 1997 en 2002 in deze school heeft afgespeeld. Het bedrijf Fibercount – een door het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid erkend bedrijf – werd aangezocht om op alle plaatsen waar indertijd werken zijn uitgevoerd, na te gaan wat er precies is gebeurd, of daar asbesthoudend materiaal aan te pas kwam, in hoeverre de werken toen volgens de regels van de kunst zijn uitgevoerd en of er al dan niet sprake kan zijn van een gevaarlijke situatie. De resultaten van dit onderzoek zullen in het najaar beschikbaar zijn. Hoe dan ook maken de schooldirectie, de technisch coördinator van de school en de algemeen directeur van de scholengroep zich sterk dat er bij het uitvoeren van de werken geen onregelmatigheden zijn gebeurd en dat leerlingen op geen enkel moment de beschreven asbestwerken hebben uitgevoerd.

Wel is het zo dat leerlingen in het kader van hun praktijklessen – en enkel dan – renovatiewerken hebben uitgevoerd, onder begeleiding van hun leerkracht, aan niet-gevaarlijk asbesthoudend materiaal. Alle beschermingsmaatregelen, zoals stofmaskers, handschoenen en helmen, werden in acht genomen. Ik geef een kort overzicht. Bij het afbreken van het plafond – waarin geen asbesthoudend materiaal zat – kwam veel stof vrij. Dit bevatte geen asbest. Er zijn nog soortgelijke platen aanwezig. Het bedrijf Fibercount zal deze onderzoeken op de aanwezigheid van asbest en ook hierover uitsluitsel geven.

Verder zegt het artikel dat de leerlingen vier lokalen ombouwden tot twee en dat er dus asbesthoudende muren werden afgebroken. Ook die bewering kan niet staande worden gehouden. Aan de hand van de

asbestinventarissen kunnen we immers vaststellen dat deze muren geen asbest bevatten. Ook dit wordt nagetrokken door Fibercount. Waar wel wanden met asbesthoudend materiaal aanwezig waren, werden die met klikpanelen ingekapseld. Er werd hierbij niet geboord, zodat er geen asbeststof vrijkwam. In de wanden in de overdekte speelplaats waren gaten in de asbesthoudende muren, en die werden door leerlingen bekleed met klikpanelen. Het is mogelijk dat leerlingen hierbij in aanraking zijn gekomen met brokstukken uit deze muur. Of hier sprake is geweest van een gevaarlijke situatie, wordt nu onderzocht door Fibercount.

Wat het asbesthoudende afval betreft dat jarenlang op de campus aanwezig zou zijn geweest, zijn alle betrokkenen formeel. Er werd steeds puin geruimd door middel van containers. Er werden hierbij nooit problemen gemeld. Wel is het zo dat tijdens de wintervakantie van 2002 door de werkmans, met beschermende kledij en volgens de voorschriften, asbesthoudende cementmuren werden afgebroken in het sanitaire blok. Dit puin is gedurende 2 maanden omwille van de winterperiode op het terrein achtergebleven. Pas op 2 maart werd het geruimd. Het ging echter niet over een halve ton asbesthoudend materiaal, maar over 585 kilogram puin, waarbij ook asbesthoudend materiaal.

Uit het voornoemde moet duidelijk zijn dat noch de leerlingen noch de leerkrachten gevaar liepen bij deze werken. Toch wil de RAGO geen enkel risico nemen en wordt momenteel onderzocht welke medische technieken het best kunnen worden aangewend om asbeststof in de longen op te sporen. In de loop van de volgende maanden zullen de zeven betrokken leerlingen, twee leerkrachten en de werkmans van de school worden uitgenodigd om – indien ze dit wensen – te worden onderworpen aan dit medisch onderzoek. Op basis hiervan kan dan worden vastgesteld of deze personen in aanraking zijn gekomen met asbeststof. Of zij deze besmetting dan ook daadwerkelijk op de school hebben opgelopen, zal uiteraard niet kunnen worden afgeleid, maar het gemeenschapsonderwijs wil alle eventuele risico's uitsluiten.

Wat de budgetten voor asbestverwijdering in de scholen betreft, is de toestand de volgende. Er is niet in aparte budgetten voorzien voor asbestverwijdering, omdat de grote risico's reeds werden gesaneerd. Voor asbestverwijdering die niet dadelijk gevaar oplevert, worden, naargelang de nood zich voordoet, kleinere dossiers bekostigd met de middelen van de scholengroep, via kleine infrastructuurwerken of eigenaar-

onderhoud. Voor grotere dossiers worden deze werken in de bestaande planning opgenomen of bij hoogdringendheid onverwijld uitgevoerd.

U stelde een vraag over de projectmatige aanpak. Ik moet opnieuw verwijzen naar de asbestinventarissen. Binnen het gemeenschapsonderwijs werden dergelijke inventarissen opgemaakt, op basis waarvan de werken worden gepland. Als hieruit blijkt dat er een dringende nood is aan sanering, dan moet, afhankelijk van de grootte van de werken, de scholengroep of de afdeling centraal in actie komen. Het volledig proactief saneren van alle asbest uit alle scholen is onbetaalbaar. Concreet zou dit neerkomen op heel wat dure werken in alle scholen gebouwd voor – min of meer – 1980. Dit is ongeveer 73 percent van het totale patrimonium.

Bovendien is het ook niet nodig, omdat asbesthoudende materialen geen gevaar opleveren als ze niet worden gemanipuleerd. In de meeste gevallen volstond het de asbesthoudende materialen te fixeren, met verf, of in te kapselen, door er bijvoorbeeld wanden voor te plaatsen. Immers, naar aanleiding van de in 1998 opgestelde asbestinventarissen, werd toen al het gevaarlijke asbest verwijderd. Bij nieuwbouw wordt de afbraak van bestaande gebouwen en paviljoenen steeds in het project opgenomen en wordt asbest op een professionele wijze, met inachtneming van alle veiligheidsvoorschriften, verwijderd.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We kunnen alleen maar de resultaten van het onderzoek afwachten, die in het najaar zullen worden bekendgemaakt. We betreuren dat het vier jaar heeft moeten duren alvorens men tot de nodige onderzoeken wou overgaan, hoewel iedereen de gevaren van asbest kent.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is onjuist. Het heeft geen vier jaar moeten duren. Er zijn onderzoeken gebeurd. Alleen maken sommige mensen hier nu opnieuw een probleem van in de media. Volgens de RAGO is dit volstrekt uit het verband gerukt, maar voor alle zekerheid doen ze nogmaals een onderzoek.

Mevrouw Linda Vissers: De mensen van de school zelf beweren dat ze tot op vandaag geen enkel onderzoek hebben mogen ondergaan.

Minister Frank Vandenbroucke: Sommige individuen beweren dat.

Mevrouw Linda Vissers: We zullen de resultaten afwachten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aanleren van gestructureerde rekenmethodes bij kinderen

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ooit heb ik een tijd gewerkt in het onderwijs. Ik kwam vaak tot de conclusie dat leerlingen zelfs met de eenvoudige regel van drie moeite hadden. Zo was er het voorbeeld van de loonberekeningen voor een arbeider, met daarop de RSZ. Ik moest uitleggen dat er eerst 8 percent bij kwam en dan 12,07 percent af ging. Dat moest ik met handen en voeten uitleggen. Hetzelfde gold voor de berekening van de forfaitaire bedrijfslast bij verloning.

Ik heb recent in een tijdschrift dat ik als gewezen leerkracht nog ontvang, gelezen dat een Nederlands pedagoog dit onderwerp heeft onderzocht. Hij is tot de conclusie gekomen dat leerlingen een bepaalde aanleg voor wiskunde en rekenen hebben. De minst-begaafde leerlingen hebben problemen met alle aangereikte wiskundige methodes waar ze zelf een oplossing uit moeten distilleren. Volgens professor Timmermans komen de bestaande extreem-realistische rekenmethodes de zwakker begaafde leerlingen niet ten goede. Zij zijn meer gediend met een gestructureerde rekenmethode. In mijn schooltijd moesten we eindeloos oefenen. De resultaten van die oefeningen zaten in ons geheugen verankerd. Dit onderzoek is in Nederland gevoerd. In Nederland wordt op grote schaal de voorkeur aan de ontwikkeling van eigen oplossingsmethodes en dergelijke gegeven. Ook bij ons bestaat de mogelijkheid leerlingen zo veel mogelijk volstrekt willekeurige manieren te laten gebruiken om tot de juiste oplossing te komen. Deze mogelijkheid is in het pedagogisch project opgenomen. Het is lang geleden dat dit onderwerp in Vlaan-

deren nog eens is onderzocht. Als ik me niet vergis, is de recentste studie in de loop van de jaren negentig uitgevoerd door een Nederlandse onderzoeker verbonden aan de KUL. De heer Feys, een Vlaams pedagoog, verdedigt het principe dat goed rekenonderwijs gestructureerd rekenonderwijs is.

Mijnheer de minister, wat is uw visie op het in de studies aangehaalde en door pedagogen verdedigde gestructureerd rekenonderwijs? Hebt u de intentie het gestructureerd rekenonderwijs in de toekomst in te voeren? Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo neen, waarom bent u dit niet van plan? Kunt u in verband met dit onderwerp iets in het vooruitzicht stellen? Tenslotte vinden we allemaal dat iedereen goed moet kunnen rekenen.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, de vragen van mevrouw Hoebeke verbazen me enigszins. Volgens mij behoort het niet tot de taken van de minister zich uit te spreken over de werkwijze waarop bepaalde eindtermen moeten worden gehaald.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mijn vragen zijn veeleer algemeen van aard. Ik heb ze gesteld naar aanleiding van de artikelen die hierover zijn verschenen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, het is niet gebruikelijk dat een minister van Onderwijs zijn visie op methodes naar voren brengt. Desondanks wil ik naar aanleiding van de vragen van mevrouw Hoebeke een aantal bedenkingen maken.

Mijn eerste bedenking betreft het wetenschappelijk onderzoek naar rekenonderwijs. Er is ontzettend veel onderzoek over rekenonderwijs verschenen. Het door mevrouw Hoebeke aangehaalde proefschrift vormt hier een onderdeel van. In Vlaanderen is vooral de KUL op dit vlak erg actief. Professor De Corte en professor Verschaffel pleiten voor een krachtige leeromgeving. Ze opteren voor een goed uitgebalanceerde en in een sociale omgeving gekaderde combinatie van informatieverwerving en -verwerking. In discussies over methodes spelen opvattingen over wat belangrijk en minder belangrijk is ook een rol. De meningen hierover zijn vaak verdeeld. De onderzoeksresultaten zijn vaak niet-veralgemeenbaar en contextgebonden. Zolang de discussie onder deskun-

digen nog loopt, wil ik hierover a fortiori geen standpunt innemen.

Mijn medewerkers zijn van mening dat het realistisch rekenonderwijs ook gestructureerd is. Volgens hen heeft het realistisch rekenonderwijs niet de bedoeling de leerlingen met mogelijke methodes te overstelpen. Het realistisch rekenonderwijs doet een beroep op het probleemoplossend vermogen en laat kinderen meedenken. In het realistisch onderwijs gaat het niet enkel om de uitkomst, maar vooral om het begeleide reken- en denkproces. De veronderstelling dat dit bij zwakkere rekenaars niet werkt, lijkt me vrij stigmatiserend.

De heer Timmermans, de door mevrouw Hoebeke aangehaalde pedagoog, pleit ervoor om zwakkere rekenaars eerst een stevige basis te geven en om niet te snel naar een volgend taxonomisch niveau over te stappen. Dit sluit echter niet uit dat deze leerlingen ook realistisch rekenonderwijs kunnen volgen.

In Vlaanderen geldt in principe de vrijheid van onderwijs. Dit houdt onder meer in dat de minister van Onderwijs geen onderwijsmethodes oplegt. Ik vertrouw op de professionaliteit van de schoolteams die een rekenmethode moeten kiezen. De scholen weten dat het belangrijk is om bij de sturing van het leerproces rekening te houden met de verschillende leerstijlen van de leerlingen.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Ik dank de minister voor zijn suggestie om de desbetreffende onderzoeken van de KUL te lezen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aansluiten van Franstalige faciliteitenscholen bij een centrum voor leerlingenbegeleiding

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt deze legislatuur al

bij herhaling bevestigd dat niet alleen de pedagogische inspectie van de Franstalige faciliteitenscholen in de Vlaamse Rand door de Vlaamse Gemeenschap moet gebeuren, maar ook dat de betrokken scholen de Vlaamse eindtermen moeten opvolgen en dat ze zich moeten aansluiten bij Vlaamse Centra voor Leerlingenbegeleiding, afgekort CLB. U hebt in dat verband bij vorige gelegenheden al verschillende keren aangegeven, onder meer in verband met de CLB's, dat de protocollen die destijds werden afgesloten, namelijk het protocol-Vermeulen-Dubois in 1970 en het protocol-Callewaert-Toussaint in 1973, binnen een Belgische context toen er nog twee ministers van Nationale Opvoeding waren, van geen tel meer zijn sedert de overheveling van het onderwijs naar de gemeenschappen.

De logische deductie daarvan is dat alle Vlaamse scholen, en dus ook de Franstalige die door de Vlaamse Gemeenschap in de faciliteitengemeenten worden gesubsidieerd, onder die Vlaamse Centra voor Leerlingenbegeleiding vallen. Als ik het goed begrepen heb, moesten ze voor maart van dit jaar aansluiten bij een Vlaams Centrum voor Leerlingenbegeleiding maar hebben ze niet aan die verplichting voldaan, toch zeker niet allemaal.

In de pers werd een tweetal weken geleden gesteld dat er ten gevolge van die weigering om tot een Vlaams CLB toe te treden, een begeleidingscommissie zou zijn opgericht waarop onder meer de schepenen van de zes faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand onlangs werden uitgenodigd. Uit de Franstalige pers blijkt dan weer dat de Franstaligen zich verantwoordigd opstellen tegenover die gang van zaken. Men argumenteert dat de Vlaamse CLB's niet uitgerust zijn om Franstalige leerlingen te oriënteren en men beweert zelfs dat de Vlaamse verantwoordelijken dat toegegeven zouden hebben. Als ik afga op de kwaliteit van het Franstalige onderwijs, vraag ik me af of de Franstalige centra wel naar behoren zijn uitgerust, maar dat is een andere kwestie.

Mijnheer de minister, u weet dat ik het dossier van het faciliteitenonderwijs geïnteresseerd opvolg. Staat de bemiddelingscommissie los van het overleg met de Franse Gemeenschapsregering over het faciliteitenonderwijs, waar al geruime tijd sprake van is? Wie maakt er deel uit van de bemiddelingscommissie en waarover moet er nog bemiddeld worden? Is het wel degelijk de bedoeling dat de betrokken scholen vanaf het nieuwe schooljaar aansluiten bij een Vlaams CLB? Wat is het gevolg als ze dat niet doen? Bent u

op de hoogte van de resultaten van het overleg dat de schepenen met de bemiddelingscommissie hebben gehad?

Werd er sinds mijn vraag om uitleg van 18 mei enige vooruitgang geboekt betreffende het overleg over het faciliteitenonderwijs met minister Arena van de Franse Gemeenschap? Ik heb de indruk dat men wat dat betreft ter plaatse trappelt. Op 11 januari zegde u dat minister Arena nota had genomen van de wensen van de Vlaamse Regering en dat het de bedoeling was om het overleg voort te zetten. Op dat ogenblik wenste u verder geen commentaar te geven. Vorige maand, op 18 mei, sprak u opnieuw van contacten met minister Arena waarbij de verschillende problemen werden overlopen zonder dat minister Arena reageerde. Dat deed u zeggen: 'Ik wacht daar nog even op.' Bent u nog altijd wachtende, of is er ook op dat vlak enige evolutie waar te nemen?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: De heer van Nieuwenhuysen zegt dat de minister wel grote verklaringen aflegt en nu en dan een aantal zaken bevestigt. Als ik de Franstalige pers erop na lees, denk ik dat in het bijzonder in dit dossier een correcte koers wordt gevaren. Wij hebben in Vlaanderen nu eenmaal een CLB-decreet. De Franstalige scholen worden inderdaad geconfronteerd met een verstreken termijn en moeten opnieuw een akkoord sluiten. Ik lees in de Franstalige pers dat de helft van de gemeentebesturen die Franstalige scholen hebben – want in de Rand gaat het over gemeentescholen, op twee na – in gesprek zijn en de bereidheid tonen om aan te sluiten bij een Nederlandstalig CLB. Dat is volledig conform het decreet en het regeerakkoord. Er zal wel een reden zijn waarom ze nog niet allemaal over de brug zijn gekomen, we weten hoe halsstarrig men in het verleden in het dossier handelde.

Ondertussen hebben de faciliteitenscholen een aantal incentives gekregen. Wanneer ze voldoende meegaan in de zorgomkadering en dergelijke, zal Vlaanderen hen ondersteunen. De weg die is ingeslagen, moet verder worden gevolgd. Ik denk dat de realisatie van het regeerakkoord ook de intentie is van de minister.

Ik kan een aantal vragen van de heer Van Nieuwenhuysen bijtreden, namelijk de vragen om verduidelijking over de huidige stand van zaken. Naar mijn aanvoelen zitten we op de goede weg wat de CLB's betreft.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: We moeten ons afvragen of de gemeenten dan ook tolken moeten inschakelen om eventueel de vertaling te doen voor de leden van het CLB, die niet geacht worden een tweede taalexamen af te leggen.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, ik wil niet in de plaats van de minister antwoorden, maar er zijn wel een aantal consequenties. Als we stellen – en niet alleen de meerderheid, maar ook heel wat leden van de oppositie doen dat – dat we ten volle bevoegd zijn voor het onderwijs in het Nederlands-talig gebied, dus ook in de faciliteitengemeenten, zijn er een aantal consequenties in verband met de taal van de bestuursdaden.

We moeten altijd een goed onderscheid maken tussen de bestuurders en het personeel dat werkt voor deze bestuurders – ik verwijs ook naar het arrest van het Arbitragehof van enkele weken geleden – en de bestuursdaden, in dit geval de kinderen. De CLB's zullen op een gepaste manier moeten handelen, maar ik denk dat het steeds het uitgangspunt was om in alle facetten en op alle domeinen het onderwijs dat in Vlaanderen wordt verstrekt volledig te onderwerpen aan de Vlaamse decreetgeving.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Daar wil ik de bedenking bij maken dat men de bal niet in het kamp van het CLB moet leggen. Het CLB moet geen aanvullend personeel met andere bevoegdheden aantrekken. De ontvangers moeten ervoor zorgen dat ze de zaken begrijpen als er adviezen worden gegeven.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, met ingang van 1 september 2000 werden – wat het Vlaamse onderwijs betreft – de PMS-centra en de centra voor medisch schooltoezicht geïntegreerd in de centra voor leerlingenbegeleiding. De scholen in Vlaanderen moeten zich aansluiten bij een CLB.

De omkadering voor deze CLB's wordt om de drie jaar berekend op basis van de aantallen – gewogen – leerlingen van de scholen die met het betrokken CLB een beleidscontract of beleidsplan hebben afgesloten.

Bij het bepalen van mijn houding ten aanzien van de Franstalige scholen vertrek ik van een probleem van kwaliteitscontrole en kwaliteitsbevordering van het

geboden onderwijs ten voordele van de leerlingen. Wat de dienstverlening vanuit de CLB's betreft, komt hier ook een aspect van welzijn bij.

Artikel 32 van het CLB-decreet stelt niet zonder reden dat elke Vlaamse school de plicht heeft om haar volledige medewerking te verlenen aan de organisatie en de uitvoering van het verplichte CLB-aanbod, zijnde de organisatie van de algemene en de gerichte consulten, de profylactische maatregelen, het vaccinatiebeleid en de begeleidingsinitiatieven inzake de leerplichtcontrole.

Wat het geheel van de CLB-dienstverlening betreft voor kinderen die geen Nederlands begrijpen, kan zich inderdaad een probleem van communicatie stellen. Daar zijn in mijn ogen pragmatische oplossingen voor, maar dat is niet het voorwerp van de vraag en ik wil de twee elementen uit elkaar houden.

Ik heb mijn administratie opdracht gegeven om de schoolbesturen van de Franstalige scholen en afdelingen te verzoeken zich betreffende het CLB voor de periode 2006-2009 in orde te stellen met de Vlaamse regelgeving.

De Franstalige faciliteitenscholen en -afdelingen van het gemeenschapsonderwijs zijn opgenomen in een beleidsplan met Vlaamse centra voor leerlingenbegeleiding van dat onderwijsnet. Ik laat wel nagaan hoe dat zich verhoudt tot de feitelijke dienstverlening die een aantal van deze afdelingen bijkomend ontvangen vanwege PMS-centra van de Franse Gemeenschap. De schoolbesturen van het gemeenschapsonderwijs hebben me hoe dan ook verzekerd zich volledig te willen inschrijven in de Vlaamse regelgeving.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, door mijn administratie werd eind april vastgesteld dat 8 gesubsidieerde basisscholen – in elk van de 6 faciliteitengemeenten een gemeentelijke instelling en 2 vrije katholieke instellingen – voor de periode 2006-2009 geen beleidscontract hebben met een Vlaams CLB. Ik heb dan ook beslist dat artikel 59 van het CLB-decreet toegepast diende te worden. De voorzitter van de bemiddelingscommissie kan – dat is artikel 4, paragraaf 2, van het uitvoeringsbesluit van 10 november 1999 – inderdaad ook op eigen initiatief vaststellen dat een bepaalde school geen beleidscontract heeft afgesloten.

Op 12 juni 2006 kwam de bemiddelingscommissie samen. De bemiddelingsprocedure is nog niet vol-

ledig afgerond. Na ontvangst van het verslag van de bemiddeling heb ik de acht schoolbesturen een aangetekend schrijven gezonden. Ik verwacht van de schoolbesturen voor het einde van deze maand hun principiële beslissing om al dan niet samen te werken met een Vlaams centrum voor leerlingenbegeleiding. De Vlaamse onderwijskoepels voor het gemeentelijk en het vrij katholiek onderwijs spelen hierbij eveneens een bemiddelende rol.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, de bemiddelingscommissie staat inderdaad los van het overleg met de Franse Gemeenschapsregering inzake het faciliteitenonderwijs. Zoals ik al stelde, is dit een administratieve procedure die beschreven is in het CLB-decreet en het uitvoeringsbesluit van 10 november 1999 tot vaststelling van de nadere regels voor het bepalen van de werkgebieden voor de centra voor leerlingenbegeleiding en van de bemiddelingsprocedure.

De samenstelling van de bemiddelingscommissie is geregeld in artikel 59 van het decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding. De commissie wordt voorgezeten door de coördinerend inspecteur-generaal van de onderwijsinspectie. Daarnaast zijn er twee leden van de onderwijsinspectie aanwezig, alsook twee leden van de inspectie van de centra. De commissie bestaat verder uit waarnemers van de betrokken centrumnetten, koepels van de Vlaamse CLB's en waarnemers van het betrokken Vlaamse onderwijsnet. Tijdens de zitting van deze commissie wordt geprobeerd om de betrokken school enerzijds en het betrokken CLB anderzijds te bewegen tot het afsluiten van een contract. Ook na de zitting van de commissie blijven de Vlaamse koepelverenigingen hun bijdrage leveren.

Het is inderdaad de bedoeling dat de betrokken scholen vanaf het schooljaar 2006-2007 een contract afsluiten met een CLB. De commissie gaat na in hoeverre er bereidheid is van het schoolbestuur en van het CLB, en of die bereidheid leidt tot afspraken. Ik wacht nog op het antwoord van de scholen. Als blijkt dat er scholen zijn die niet bereid zijn om een contract af te sluiten, zal ik mij daar vanzelfsprekend over beraden.

Ik heb de door de leden van de commissie goedgekeurde verslagen van de zitting van 12 juni 2006 ontvangen. Vervolgens heb ik de schoolbesturen een brief gestuurd met het uitdrukkelijke verzoek om mij voor eind juni hun principiële beslissing ter zake te laten kennen.

Het overleg met de Franse Gemeenschapsregering met betrekking tot de problematiek van de Franstalige faciliteitenscholen in de Rand heeft geen akkoord opgeleverd. In de mate dat de schoolbesturen zelf bereid zouden zijn om de Vlaamse decreten na te leven, is dit met betrekking tot de CLB-problematiek die hier voorligt, ook niet noodzakelijk.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, uw antwoord was heel duidelijk, zeker voor iemand zoals ik die niet zo vertrouwd is met de werking van en de decreetgeving over de CLB's. U hebt de zaak perfect verduidelijkt en u hebt al mijn vragen beantwoord. We kennen nu de huidige stand van zaken.

Ik denk dat we in oktober op deze aangelegenheid zullen moeten terugkomen. Ik heb immers het vermoeden dat niet alles even makkelijk zal verlopen en dat er nog wel tegenwerking zal komen vanuit bepaalde gemeenten.

Als ik u goed heb begrepen, zijn de onderhandelingen met mevrouw Arena definitief afgesprongen en is er geen sprake meer van verder overleg. U zult moeten teruggrijpen naar de regeerverklaring waarin staat dat, weliswaar met ingang van 1 januari 2006, de passende maatregelen zouden worden getroffen als zich zo'n situatie voordoet. U zult de nodige conclusies moeten trekken, want dit is zo'n situatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over studietoelagen

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een korte vraag over de studietoelagen. Recent kondigde u een aanpassing van de studietoelagen aan voor onder meer het secundair onderwijs. Daarbij werd ook gestipuleerd dat leerlingen die het zevende jaar TSO en BSO

volgen en leerlingen van de vierde graad BSO, een studietoelage kunnen krijgen die 20 percent hoger ligt in vergelijking met andere studierichtingen.

In dat voorstel wordt echter niets gezegd over het KSO. Nochtans tonen studies van onder meer het HIVA aan dat de kosten van het KSO significant hoger liggen dan die van andere studievormen. In het algemeen zijn de studierichtingen van het KSO trouwens de duurste van het secundair onderwijs, vooral omdat de leerlingen heel veel gespecialiseerd materiaal nodig hebben.

Ik weet dat er al een tijdje enig scepticisme bestaat over het KSO in het algemeen. Sommigen vragen zich af of de studievorm moet worden herbekeken. Misschien past dat in de algemene hervorming van het secundair onderwijs. Ik weet niet goed wat de stand van zaken is.

Mijnheer de minister, komt er ook een aanpassing van de studietoelage voor het KSO? Of wordt het niet opnemen van het KSO in het geheel eerder beschouwd als een afremmen van het kiezen voor KSO? Als een studierichting duur is, zal dat de ouders er wellicht toe aanzetten om hun kinderen af te raden om voor die studierichting te kiezen.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, bij de verdeling van de studietoelage houdt u dus rekening met de effectieve studiekost per studierichting. Ik had graag willen weten of er nog andere criteria gelden. Wordt er ook rekening gehouden met de gezinstoestand? Is het zo dat elke leerling die nu een basistoelage toegekend krijgt, automatisch ook in aanmerking komt voor de extra toelage? Hoe zit het met de leerlingen die geen basistoelage krijgen? Aan welke criteria moeten zij voldoen om in aanmerking te komen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, deze vraag gaat over voorstellen dit ik heb gedaan in de schoot van de regering en die ik ook publiek heb gemaakt, maar waarover natuurlijk nog moet worden beraadslaagd, om te beginnen binnen de regering. Ik ga er bovendien vanuit dat we er ook

in deze commissie grondig over zullen discussiëren, eventueel naar aanleiding van een ontwerp van decreet.

Ik stel feitelijk voor om voor het secundair onderwijs een onderscheid te maken tussen verschillende studietoelagen. Er is de verhoogde studietoelage voor bijvoorbeeld een zevende jaar BSO. Er is de bijkomende uitkering – waarvoor ik het woord studiepremie heb gebruikt – voor opleidingen die eerder duur en arbeidsmarktrelevant zijn. Ik denk bovendien aan een instrument dat we sinds kort met middelen van de begroting voor Werk inzetten, om aan alle leerlingen, ongeacht het gezinsinkomen, een tegemoetkoming te geven voor welbepaalde dure opleidingen die leiden tot knelpuntberoepen. Ik stel voor dat we dat instrument voor ogen blijven houden als een mogelijkheid voor de toekomst.

Dat alles heeft geleid tot een nota waarin ik het had over studietoelagen, verhoogde studietoelagen voor bijvoorbeeld een zevende jaar BSO, een studiepremie voor eerder dure opleidingen die arbeidsmarktrelevant zijn, alleen voor leerlingen die aan bepaalde criteria beantwoorden, en over het eventueel doortrekken in de toekomst van iets wat we nu tijdelijk doen met middelen van Werk voor alle leerlingen, ongeacht hun gezinssituatie, die welbepaalde opleidingen volgen die naar knelpuntberoepen leiden en die ik knelpuntpremies heb genoemd. Dat is een beetje de redeneerstructuur.

Er is me gevraagd voor wie deze studiepremies bedoeld zijn. Zijn die alleen maar bedoeld voor leerlingen die een studietoelage hebben? Wordt er rekening gehouden met de gezinstoestand? Ik wil inderdaad vertrekken van de doelgroep leerlingen die een studietoelage heeft. De definitie van die doelgroep houdt rekening met de gezinstoestand en het inkomen. Als het budgettair mogelijk is, zou ik eigenlijk de idee van zo'n studiepremie voor welbepaalde opleidingen die duur en arbeidsmarktrelevant zijn, ruimer willen zien. Als we de middelen hebben, dan zouden we misschien zoals in het hoger onderwijs de notie van de 'bijna beursstudent' kunnen introduceren. Dat is iemand die het niet breed heeft, maar niet zo weinig breed dat hij in aanmerking komt voor een toelage. Er kan een tussencategorie worden gecreëerd waarbij die leerlingen ook in aanmerking kunnen komen voor dergelijke studiepremie, ook als ze niet in aanmerking komen voor een studietoelage.

Waarom wil ik dit doen voor opleidingen die arbeidsmarktrelevant en duur zijn? Dat heeft te maken met het feit dat de middelen schaars zijn. We moeten niet het signaal geven dat opleidingen waarvan we weten dat ze maar moeizaam doorstroming naar de arbeidsmarkt mogelijk maken, willen ondersteunen. We ondersteunen die opleidingen natuurlijk wel omdat ze in ons onderwijsaanbod zitten. We ondersteunen ze met omkadering en we steunen de leerlingen eventueel met een studietoelage. De bijkomende studiepremie zou ik gezien de schaarste van de middelen echter in de eerste plaats willen inzetten voor opleidingen die arbeidsmarktrelevant zijn. Dat is een maatschappelijke keuze. Ik ga ervan uit dat het in het kader van gelijke kansen belangrijk is om de opleidingen die kansen bieden in het leven te stimuleren. Ik denk dat het KSO daar jammer genoeg voor een aantal leerlingen niet voor in aanmerking komt. Dat is een kwestie van opvatting waarover we zullen moeten discussiëren.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Ik verwachtte wel dat het in die richting zou gaan. Ik wacht het debat ten gronde af.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Ik heb nog een bijkomende vraag. Er zitten ongeveer 5000 leerlingen in het KSO. Hoeveel leerlingen kunnen effectief in aanmerking komen voor de extra premie?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is nog niet berekend. We moeten eerst afwachten wat het budget is.

Mevrouw Katleen Martens: U zegt dat u het begrip bijna beursstudent wilt invoeren. Ik heb u vorig jaar een vraag gesteld over de studietoelagen in het secundair onderwijs. U hebt toen gezegd dat er al heel wat jaren niets meer was gebeurd aan de basisstudietoelage en dat de inkomensgrens moest worden opgetrokken. Heel wat leerlingen die net onder die grens vallen, hebben het ook erg kwaad om hun studiekosten te betalen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik wil in eerste instantie meer gezinnen toegang geven tot studietoelagen. In de voorstellen gaan we van de huidige 72.000 naar 90.000 tot 100.000 gezinnen die recht op

een toelage zouden hebben. Uit onze simulaties blijkt dat de invoering van de instapcriteria die nu gelden voor het hoger onderwijs, zou meebrengen dat 27.000 leerlingen extra in aanmerking komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
